

ZARZĄDZENIE Nr 39
NACZELNEGO DYREKTORA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
z dnia 26 kwietnia 2018 r.

**w sprawie współpracy archiwów państwowych z podmiotami,
których materiały archiwalne wchodzą w skład
ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego**

Na podstawie art. 4 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz art. 45 ust.4 w związku z art. 21 ust. 1 a ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r., poz.217, 357, 398 i 650), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Określa się zasady współpracy archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwane dalej „zasadami”, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2.

1. W zakresie współpracy z podmiotem, którego materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwanego dalej „podmiotem”, właściwość miejscową archiwum państwowego o zasięgu terytorialnym ustala się według siedziby organów zarządzających podmiotu.
2. Archiwum Akt Nowych jest właściwe dla podmiotu, który działa na obszarze całego państwa i ma siedzibę w Warszawie.
3. Narodowe Archiwum Cyfrowe jest właściwe dla podmiotu, który został powołany do wytwarzania dokumentacji fotograficznej i audiowizualnej, utrwalającego działalność podstawową w formie fotograficznej oraz audiowizualnej, który ma siedzibę w Warszawie
4. Wątpliwości w zakresie właściwości archiwów państwowych rozstrzyga Naczelnny Dyrektor Archiwów Państwowych.
5. Archiwum Główne Akt Dawnych i Narodowe Archiwum Cyfrowe, w zakresie swoich kompetencji, wspierają współpracę archiwów państwowych, o których mowa w ust. 1- 2, z podmiotami.

§ 3.

Dyrektorzy archiwów państwowych, o których mowa w § 2 ust. 1-3, wyznaczają osobę (osoby) odpowiedzialną za wykonanie zarządzenia, przy czym nie musi to być osoba wykonująca zadania z zakresu kształtowania zasobu archiwalnego i nadzoru nad nim.

§ 4.

Dyrektorzy archiwów państwowych w celu wykonania zarządzania mogą współpracować ze stowarzyszeniami archiwistów.

§ 5.

1. Dyrektorzy archiwów państwowych prowadzą wykaz podmiotów, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego.

2. Wykaz podmiotów zawiera co najmniej:

- 1) nazwę podmiotu;
- 2) adres siedziby organów zarządzających podmiotu;
- 3) adres archiwum podmiotu;
- 4) określenie formy prawnej podmiotu;
- 5) zwięzłe określenie rodzaju działalności podmiotu, w tym jego działalności podstawowej;
- 6) datę nawiązania lub ustania współpracy;
- 7) informację o podjętych działaniach w zakresie współpracy w danym roku;

3. Każdego roku, dyrektorzy archiwów państwowych przeprowadzają, kierując się zasadami, rozpoznanie liczby i rodzajów podmiotów, z którymi wskazane jest kontynuowanie lub nawiązanie współpracy.

4. W wyniku przeprowadzonego rozpoznania aktualizuje się wykaz podmiotów, o którym mowa w ust. 1

5. Wykaz, po aktualizacji o której mowa w ust. 4, corocznie podlega zaopiniowaniu przez właściwą dla danego archiwum państwowego Komisję Archiwalnej Oceny Dokumentacji.

§ 6.

1. Na podstawie aktualizacji, o której mowa w § 5 ust. 4, w ciągu miesiąca od dnia zakończenia rozpoznania, dyrektor archiwum państwowego nawiązuje współpracę z podmiotami wytypowanymi do współpracy w danym roku, określając w szczególności:

- 1) zakres współpracy (w przypadku nowych podmiotów);
- 2) informację o osobie (osobach) wyznaczonej do wykonania zarządzenia;
- 3) informację o możliwości zawarcia porozumienia, zgodnie z art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

2. Informację o działaniach i efektach nawiązania lub kontynuowania współpracy z danym podmiotem, w tym o jej zakresie, na bieżąco wprowadza się do wykazu, o którym mowa w § 5.

§ 7.

Dyrektor archiwum państwowego określa sposób i formę prowadzenia wykazu podmiotów, przy czym jeżeli w archiwum państwowym nie zostało wdrożone

elektroniczne zarządzanie dokumentacją, wykaz podlega utrwaleniu w postaci papierowej raz w roku według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok sporządzenia wykazu.

§ 8.

1. Dyrektor archiwum państwowego przedstawia w sprawozdaniu rocznym archiwum państwowego (część dotycząca narastającego zasobu archiwalnego), omówienie podjętych przez archiwum czynności w zakresie współpracy z podmiotami.
2. Do sprawozdania rocznego archiwum państwowego w formie odrębnego załącznika dołącza się tabelaryczny wykaz o którym mowa w § 7. Wykaz ten powinien przekazany w postaci elektronicznej i być podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 9.

Traci moc zarządzenie Nr 16 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 10 grudnia 2012 r. w sprawie współpracy archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzi w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego.

§ 10.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

NACZELNY DYREKTOR
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

dr Wojciech Woźniak
(podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

**ZASADY WSPÓŁPRACY ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH
Z PODMIOTAMI, KTÓRYCH MATERIAŁY ARCHIWALNE
WCHODZĄ W SKŁAD EWIDENCJONOWANEGO NIEPAŃSTWOWEGO
ZASOBU ARCHIWALNEGO**

1. Współpraca archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzi w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego, zwanych dalej „podmiotami”, polega na wspieraniu ich działalności archiwalnej oraz sposobu zarządzania przez nie dokumentacją poprzez poradnictwo, szkolenia, konsultacje, ekspertyzy, opinie, organizowanie wspólnych przedsięwzięć oraz inne formy kontaktów w zakresie:
 - 1) zarządzania dokumentacją wytwarzaną i narastającą, zarówno spraw w toku, jak i zakończonych, wydzielania z niej materiałów archiwalnych i brakowania dokumentacji;
 - 2) opracowania i ewidencjonowania materiałów archiwalnych, stanowiących zasób historyczny;
 - 3) zabezpieczania dokumentacji, w tym konserwacji materiałów archiwalnych;
 - 4) digitalizacji materiałów archiwalnych, stanowiących zasób historyczny;
 - 5) popularyzacji narodowego zasobu archiwalnego i działalności archiwalnej podmiotów;
 - 6) działalności naukowej i wydawniczej;
 - 7) działalności informacyjnej.

2. Przy rozpoznawaniu podmiotów w celu nawiązania z nimi współpracy, należy uwzględnić następujące czynniki:
 - 1) zachowanie ciągłości w kształtowaniu zasobu archiwalnego, w szczególności odnośnie tych podmiotów, które powstały z przekształcenia państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, ustalonych we wcześniejszym okresie jako wytwarzających materiały archiwalne;
 - 2) charakter i przedmiot prowadzonej działalności, a w szczególności, czy jest podmiot jest partią polityczną, organizacją polityczną lub społeczną, spółdzielnią, stowarzyszeniem, fundacją, związkiem zawodowym, samorządem zawodowym lub gospodarczym, podmiotem prywatnym wykonującym zadania publiczne, uczelnią, szkołą lub placówką oświatową albo przedsiębiorcą;
 - 3) znaczenie społeczne, gospodarcze, kulturalne, polityczne i naukowe podmiotu;

- 4) szczególne znaczenie historyczne posiadanych przez podmioty materiałów archiwalnych dla dokumentowania dziejów kraju lub danego obszaru.
3. Jako materiały pomocnicze do przeprowadzenia rozpoznania, o którym mowa w ust. 2, powinny służyć:
- 1) materiały posiadane przez archiwum państwowe, w szczególności dotyczące podmiotów, które powstały z przekształcenia państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych;
 - 2) materiały i publikacje Głównego Urzędu Statystycznego w związku z badaniem organizacji społecznych i sfery życia gospodarczego, w tym publikowane na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego;
 - 3) ankieta wśród pracowników danego archiwum państwowego;
 - 4) dostępne rejestry publiczne;
 - 5) publikacje.

UZASADNIENIE

Mając na uwadze konieczność całościowej ochrony narodowego zasobu archiwalnego oraz znaczenie jego części, stanowiącej ewidencjonowany niepaństwowy zasób archiwalny, dla poznawania przeszłości Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych postanowił wesprzeć i zachęcić archiwa państwowe do podejmowania i dalszego realizowania współpracy pomiędzy nimi, a archiwami podmiotów ze sfery ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego.

Zarządzenie to w znacznej części powtarza dotychczasowe regulacje w tym zakresie. Wprowadzone w zarządzeniu Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie współpracy archiwów państwowych z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego zmiany, dotyczą doprecyzowania zadań wykonywanych w powyższym zakresie przez Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC). NAC wskazano jako archiwum właściwe do współpracy dla podmiotu, który został powołany do wytwarzania dokumentacji fotograficznej i audiowizualnej, utrwalający działalność podstawową w formie fotograficznej oraz audiowizualnej, który ma siedzibę w Warszawie. Ponadto w związku z dużą dowolnością miejsca, w którym opisywana jest w sprawozdaniach rocznych przez archiwa państwowe współpraca z podmiotami, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego w treści zarządzenia wprowadzono zapis precyzujący miejsce, w którym należy podać stosowne informacje. Jednocześnie doprecyzowano i zmieniono zapisy dotyczące zakresu danych jakie powinien zawierać wykaz podmiotów, których materiały archiwalne wchodzą w skład ewidencjonowanego niepaństwowego zasobu archiwalnego.